

นิ่วในไต อันตราย สังเกตอาการรักษา อย่างหนึ่ง

ศูนย์ : ศูนย์ศัลยกรรม

บทความโดยแพทย์ : นพ. พิเชฐ รุ่งศิริแสงรัตน์

นิ่วในไต เป็นอีกหนึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้ไตทำงานผิดปกติ สามารถพบได้ในทุกเพศทุกวัย แต่พบมากในช่วงอายุ 30-40 ปี ติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะบ่อยครั้ง ปวดบิดทอกรุนแรง รับประทานยาแก้ปวดก็ไม่บรรเทา ให้มาพบแพทย์เพื่อทำการตรวจวินิจฉัย เพราะหากทิ้งไว้นานอาจเกิดการติดเชื้อจนเนื้อไตเสีย ไตเสื่อม และเกิดไตวายเรื้อรังได้

นิ่วในไตเกิดจากอะไร?

นิ่วในไต เป็นโรคที่เกิดจากการสะสมของแร่ธาตุแข็งชนิดต่างๆ เช่น แคลเซียมออกซาเลต และบางครั้งอาจเป็นแคลเซียมฟอสเฟต และขนาดแตกต่างกัน โดยมักพบที่บริเวณกรวยไตและระบบทางเดินปัสสาวะ เป็นผลมาจากปัสสาวะเข้มข้นและตกตะกอน และแม้จะเกิดขึ้นในไต แต่ก่อนนิ่วก็มีโอกาสหลุดลงมาในท่อไตจนถึงบริเวณกระเพาะปัสสาวะได้

ปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดนิ่วในไต

โรคนี้ว่ในไต ส่วนมากเกิดขึ้นจากหลายๆ ปัจจัยร่วมกัน ได้แก่

1. ปัจจัยทางพันธุกรรม โดยผู้ที่มีประวัติครอบครัวเป็นนิ่วในไตสูงกว่าคนในครอบครัวปกติ
2. ปัจจัยด้านเพศ และอายุ พบการเกิดนิ่วในผู้ชายสูงกว่าผู้หญิง ส่วนใหญ่ในช่วงอายุ 30-60 ปี
3. พฤติกรรมดื่มน้ำน้อย จึงทำให้ปัสสาวะมีความเข้มข้นสูงขึ้น และเกิดเป็นตะกอนนิ่วได้
4. การรับประทานอาหารบางอย่างเป็นประจำ และมากเกินไป เช่น อาหารที่มีแคลเซียมสูง มีโปรตีนสูง หรือมีไขมันสูง ทั้งนี้การรับประทานอาหารจะถือว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงก็ต่อเมื่อมีปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ ร่วมด้วย
5. ภาวะของต่อมพาราไทรอยด์ทำงานมากเกินไป และการเป็นโรคบางอย่าง เช่น โรคลำไส้เล็กดูดน้ำเร็ว โรคอ้วน โรคเบาหวาน
6. กลั้นปัสสาวะเป็นเวลานาน เคลื่อนไหวร่างกายน้อย เช่น ผู้ป่วยอัมพฤกษ์อัมพาต
7. ยาบางชนิด การรับประทานยาบางชนิดจะมีผลต่อการขับสารก่อนิ่วออกมาในปัสสาวะมากขึ้น เช่น วิตามินซี ยาเม็ดคุมกำเนิด ยาแก้ลมชัก-โทพิราเมท เป็นต้น

เช็ดดวงอาการเตือนนิ้วในไต

นิ้วในไตมักไม่มีอาการแสดง แต่จะมีอาการแสดงก็ต่อเมื่อมีการติดเชื้อซ้ำซ้อน หรือก้อนนิ้วไปอุดตันทางเดินปัสสาวะ ทำให้

1. ปวดหลังหรือช่องท้องส่วนล่างข้างใดข้างหนึ่ง โดยจะปวดเสียด ปวดบิดเป็นพักๆ คล้ายปวดท้องประจำเดือน แต่อาจ
2. มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน
3. มีปัสสาวะอาจมีลักษณะขุ่นแดง หรือบางครั้งอาจมีนิ่วก้อนเล็กๆ หรือมีเม็ดทรายปนออกมากับปัสสาวะด้วย
4. เมื่อกดบริเวณที่ปวดจะไม่รู้สึกเจ็บ หรือบางครั้งก็อาจรู้สึกสบายขึ้น
5. ถ้าก้อนนิ่วตกลงมาที่ท่อไตจะมีอาการปวดในท้องรุนแรง
6. หากมีอาการหนัก จะปวดท้องพร้อมกับมีไข้สูง แม้จะรับประทานยาบรรเทาปวดแล้วก็ไม่หาย

วิธีการวินิจฉัยนิ้วในไต

หากเริ่มรู้สึกว่า มีอาการปวดท้องบ่อยๆ จนรบกวนการใช้ชีวิตประจำวัน หรือปวดมากจนทนไม่ไหว รับประทานยาบรรเทาปวด เพราะนั่นแสดงว่าก้อนนิ่วอาจมีขนาดใหญ่ เมื่อมาพบแพทย์จะมีการตรวจวินิจฉัย ดังนี้

1. ซักจากประวัติอาการ และการตรวจร่างกาย
2. การตรวจปัสสาวะ หากพบมีเม็ดเลือดแดงจำนวนมาก อาจสันนิษฐานได้ว่าเป็นนิ้วในไต
3. ตรวจเลือด หาปริมาณแคลเซียมหรือกรดยูริกในเลือด
4. การตรวจเพิ่มเติมอื่นๆ เช่น การเอกซเรย์ช่องท้อง อัลตราซาวด์ไต เอกซเรย์คอมพิวเตอร์ การถ่ายภาพรังสีไตด้วยการฉีดสี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอาการของผู้ป่วยและดุลยพินิจของแพทย์ และในผู้ป่วยบางรายอาจต้องนำปัสสาวะไปวิเคราะห์ดูสารที่

การรักษานิ้วในไต

การรักษาอาการนิ้วในไต เบื้องต้นหากนิ่วมีลักษณะที่ก้อนเล็กมากๆ ไม่เกิน 5 มิลลิเมตรจะรักษาได้ด้วยการดื่มน้ำมากๆ เพื่อ แต่หากไม่สามารถขับนิ่วออกมาด้วยวิธีนี้ได้ หรือก้อนนิ่วมีขนาดใหญ่เกินไป จะมีวิธีการรักษา ดังนี้

1. การใช้เครื่องสลายนิ่ว เป็นการสลายนิ่วที่มีขนาดไม่เกิน 2 เซนติเมตร โดยใช้คลื่นเสียงความถี่สูงไปทำให้ก้อนนิ่วแตกตัวเป็นชิ้นเล็กๆ และจะถูกขับออกมาพร้อมกับปัสสาวะภายหลังการรักษาแล้วหลายวันถึง 1 สัปดาห์
2. การส่องกล้องสลายนิ่ว จะเป็นการสลายนิ่วที่มีขนาดใหญ่กว่า 2 เซนติเมตร โดยแพทย์จะใช้เครื่องมือที่มีกล้อง Nephroscopy ผ่านผิวหนังบริเวณเอวเข้าสู่ไตโดยตรง แล้วใช้เครื่องมือคีบเอานิ่วออก
3. การผ่าตัด ใช้ในกรณีที่ก้อนนิ่วมีขนาดใหญ่และรักษาวิธีอื่นไม่ได้ผล

อย่างไรก็ตามเมื่อรักษานี้วินได้แล้ว ควรไปพบแพทย์ตามนัดเสมอ และรีบไปพบแพทย์ก่อนนัดเมื่ออาการต่างๆ
รวมทั้งควรดื่มน้ำสะอาดให้มาก ไม่กั้นปัสสาวะเป็นเวลานาน ควบคุมน้ำหนักให้มีดัชนีมวลกายอยู่ในระดับปกติ จ้
เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก

•

ปรึกษาทุกปัญหาสุขภาพแบบออนไลน์
ไม่เสียค่าใช้จ่าย